

SALVATORIAANSE HULPACTIE

55ste jaargang, nr. 2 | 2e kwartaal: april - juni 2018

INGOBYI of 'Toen je het moeilijk had, hebben we jou gedragen...'

Ingobyi, een dynamische vriendengroep van 21 vrijwilligers 'pursang', zet zich ten volle in om moeder- en kindersterfte terug te dringen in West-Rwanda. Zij stuurden ons volgend verhaal.

Een terugblik

In 2000 zette Ivo Corthouts, kinderarts, voor het eerst sedert 1983 weer voet op Rwandese bodem. Samen met zijn jeugdvriend Jean-Baptiste Bugingo, priester van het bisdom Nyundo-Kibuye (West-Rwanda), bezocht hij er de overlevenden van de grote genocide van 1994. Rwanda, het prachtige 'land van duizend heuvels', kampte op dat ogenblik met minstens tienduizend problemen.

Toen Ivo in 2002 terug in België kwam, organiseerde hij met het Buggenhoutse Gregoriuskoor, waarvan hij dirigent was, samen met nog zeven andere koren uit Buggenhout een benefietconcert. Met de opbrengst daarvan kon hij levensnoodzakelijk (para)medisch materiaal aankopen voor het zwaar geteisterde gezondheidscentrum van Nyundo. In 2003 bracht hij samen met dr. Marc Durinck, de toenmalige voorzitter van het koor, al dat materiaal naar Rwanda om het te installeren.

Omdat de leden van het koorbestuur telkens weer geconfronteerd werden met de grote ondragelijke noden in Rwanda, hebben ze de actiegroep "Ingobyi" opgericht. Ingobyi, een Rwandees woord, verwijst naar een draagberrie waarop in de brousse zieke mensen door vier dragers naar de dichtstbijzijnde hulppost worden gedragen. Het woord staat symbool voor de missie van de organisatie waarbij sterke schouders de zwakke mens willen dragen totdat die opnieuw op eigen benen kan staan.

Vanuit het basisengagement dat steunt op vriendschap en wederzijds respect, wil Ingobyi een structurele ondersteuning aanbieden aan de bevolking. De doelstelling is werken aan een duurzame verbetering van de levenskwaliteit van en de gezondheidszorg voor moeder en kind in Rwanda. Sedertdien volgde de ene actie na de andere en bezoekt Ivo & Co regelmatig Nyundo.

Permanente vorming

Al gauw bleek dat enkel materiaal verzenden niet volstond om de toestand ter plaatse duurzaam te verbeteren. Ook opleiding bleek noodzakelijk. Voor alle zestien gezondheidscentra en het enige ziekenhuis Murunda werd besloten om sessies te organiseren onder de koepel van Caritas Nyundo. Om dit project te realiseren, zocht Ingobyi hiervoor in 2007 toenadering tot Artsen Zonder Vakantie.

Na een gezamenlijke prospectiemissie in 2008 organiseerden beide organisaties tussen 2009 en 2013 een tiental vormingssessies van twee weken op gebied van moeder- en kindzorg in alle gezondheidsvoorzieningen van Caritas Nyundo. Zwangerschap en bevallingen op een verantwoorde manier begeleiden, pasgeborenen en jonge zieke kinderen correct opvangen, droeg bij tot het uitbannen van moeder- en kindersterfte.

Ingobyi – in 2009 omgevormd tot VZW – bleef intussen onvermoeibaar fondsen inzamelen voor de aankoop van materiaal voor de gezondheidscentra en het uitbouwen van een goede infrastructuur.

Geïntegreerde aanpak

In de loop van de jaren zag Ingobyi zich verplicht zijn focus herhaaldelijk aan te passen en/of uit te breiden. Zo werden er verschillende prioriteiten gesteld. Een eerste prioriteit ging uit naar de energie, want wat baat immers een warmtelamp als er geen elektriciteit is? Grote aandacht werd er besteed aan hygiëne. Hoe kun je van gezondheidszorg spreken als zelfs de gezondheidswerkers hun handen niet eens kunnen wassen of ontsmetten? Hoe wil je de gezondheidstoestand van moeder en kind duurzaam verbeteren wanneer ze elke dag honger lijden? Vandaar de grote belangstelling voor voedselveiligheid en voedselhygiëne.

De focus werd sedert 2014 eveneens geografisch uitgebreid: niet alleen de zestien diocesane gezondheidscentra van Nyundo, maar ook de elf gouvernementele gezondheidscentra die structureel samenwerken met het ziekenhuis van Murunda werden in het beleid opgenomen, zodat het hele district Rutsiro bereikt werd. Door de goede samenwerking tussen Ingobyi, Caritas Nyundo-Kibuye, het ziekenhuis van Murunda, de 27 gezondheidscentra en het gemeentebestuur van Rutsiro kunnen meer dan 500.000 mensen en kinderen genieten van een degelijke verzorging. Het grote hoofddoel is dat onze Rwandese partners op een dag op eigen benen moeten kunnen staan. Permanente vorming door onze teams van kinderartsen, gynaecologen, vroedvrouwen en verpleegkundigen voor de lokale gezondheidsmedewerkers is hierbij fundamenteel. Intussen zijn er plaatselijk experts bereid om deze vormingsopdracht grotendeels over te nemen. Ingobyi blijft het proces financieel ondersteunen en gaat door met de vorming van de lokale vormers.

Focus op voedselveiligheid

Naast de ontwikkeling van de moderne geneeskunde zijn wij ervan overtuigd dat een betere voeding en hygiëne de echte structurele basis van een goede gezondheid leveren. Ook Rwanda ontsnapt niet aan die realiteit.

Zo vonden wij in 2016 Angélique in een couveuse in ons partnerziekenhuis van Murunda. Ze bleek extreem ondervoed. Prematuur geboren na een zwangerschap van 28 weken met een gewicht van 1200 gram woog ze nu - drie weken later - nog maar 780 gram! Het was een mirakel dat dit meisje nog leefde. Haar moeder bleek ook ondervoed en kon daardoor onvoldoende borstvoeding geven. Poedermelk was wel beschikbaar maar voor haar onbetaalbaar. Jammer genoeg zijn er zoals Angélique en haar moeder nog meer patiënten.

Geconfronteerd met het gebrek aan de absolute basisvoorwaarde van voldoende voeding, hebben we, samen met onze Rwandese partners, een landbouwproject opgezet.

Modeltuinen en boerderij

Op een terrein naast het ziekenhuis van Murunda en onder begeleiding van een deskundige werd een kleine modeltuin voor groenten en fruit ingericht ten voordele van de behoeftige moeders en kinderen die in het ziekenhuis verblijven. Aan de 'gardes malades', familieleden die hun zieke in het ziekenhuis eten bezorgen, werd gevraagd om mee te werken in de tuin van het ziekenhuis. Een ziekenhuiskitchen bestaat niet in Rwanda. De ziekenbegeleider, die meewerkt in de tuin, krijgt een deel van de oogst, waarmee hij het eten van zijn ziek familielid kan bereiden. Bovendien leert hij/zij tegelijkertijd de beste teeltwijzen om er nadien ook thuis mee aan de slag te kunnen.

Toen bleek dat de kleine modeltuin letterlijk zijn vruchten afwierp, werden in de loop van 2017 samen met de plaatselijke verantwoordelijken in tien omliggende woonkernen gelijkaardige tuinen opgestart. Bovendien werden een honderdtal families bevoorrad met kleinvee: konijnen, schapen en geiten.

Ondertussen werd een tweede grote tuin in de omgeving van het ziekenhuis aangelegd. Ook hier worden ziekenbegeleiders weer uitgenodigd om mee te werken. Dank zij de opbrengst hebben de armste patiënten in het ziekenhuis minstens één keer per dag een warme maaltijd. Pas bevallen moeders en ondervoede kinderen krijgen hierbij voorrang.

Een beetje verder afgelegen van het ziekenhuis is men vorig jaar met medewerking van de Salvatoriaanse Hulpactie gestart met de bouw van een boerderij voor varkens, schapen, geiten en konijnen. Het vlees wordt verkocht ten voordele van het ziekenhuis en het mest is dan weer goed voor de groentetuinen. Dit alles wordt in opdracht van Ingobyi gecoördineerd door Mr. Jean-Damascène Kwizera, een landbouwdeskundige.

Duurzame ontwikkeling

De leden van Ingobyi willen vooral een duurzaam project ontwikkelen dat de basis vormt van de gezondheid van vele mensen. Zo heeft Ingobyi onder andere beslist om een sociaal fonds op te richten dat er moet voor zorgen dat er in het

ziekenhuis permanent levensreddende poedermelk voor baby's aanwezig is. Pas als de moeder op krachten is – mede dankzij de oogst van tuin en boerderij – en haar baby borstvoeding kan geven, mogen beiden het ziekenhuis verlaten.

Voor 2018 heeft Ingobyi samen met haar partners besloten om in elk van de zeventien woonkernen van Murunda de tien armste gezinnen met minstens één kind onder de vijf jaar te ondersteunen, zodat deze gezinnen tot zelfredzaamheid kunnen komen. Daarom worden er in elke woonkern twee groentetuinen van elk 50m² aangelegd. Elke woonkern heeft zijn verantwoordelijke, die eigenaar is van de grond en die deel uitmaakt van de doelgroep. Plant- en zaaigoed zal door Ingobyi ter beschikking gesteld worden. De deelnemende gezinnen mogen beschikken over de oogst en eenmaal wanneer ze de aangeleerde technieken onder de knie hebben, krijgen deze gezinnen allemaal plant- en zaaigoed om naast hun woning hun eigen tuintje aan te leggen. Dankzij het gunstige klimaat in Rwanda kunnen groentetuinen vier per maat jaar een oogst opleveren.

Vervolgens zullen in deze woonkernen ook kookdemonstraties georganiseerd worden om evenwichtige en voedingsrijke maaltijden gereed te maken. Twee jaar later in 2020 wil Ingobyi een grondige evaluatie maken van dit project en nagaan welke verbeteringen er eventueel nog kunnen aangebracht worden.

De vzw Ingobyi heeft dit alles kunnen realiseren dankzij de steun en sympathie van vele helpende handen en weldoeners. Graag wil de Salvatoriaanse Hulpactie meehelpen om ook dit nieuwe project van 2018 te realiseren. Daarvoor rekenen wij weer op jullie steun. Graag uw bijdrage voor PR018/023.